

<i>Deres ref.:</i>	<i>Deres dato:</i>	<i>Vår ref.:</i>	<i>Dato:</i>
2003/880	07.05.2004	Sigmund	18.06.2004
408/2002-		Sofienlund	
029.		TLF	
		95185753	

Statens forurensningstilsyn /ved Marianne Skaret
Strømsveien 96
PB 8100
0032 Oslo

Informasjon angående virksomheten på Fjellhaug skytefelt og eventuelt søknad om utslippstillatelse i forbindelse med videre drift.

Viser til brev fra SFT av 07.05.2004 ref. 2003/880 480/2002-029 og oversender dokumentasjon i forbindelse med virksomheten og eventuelt søknad om utslipp for videre drift. Håper dokumentasjon er tilstrekkelig for at SFT kan avgjøre om det er grunnlag for konsesjon på de begrensede utslippene som denne virksomheten forårsaker. Hvis SFT mener det er behov for utslippstillatelse anses dette som en søknad.

Se vedlegg.

Vedlegg :

- 1. Utslipp av støy og metaller samt begrunnelse for videre drift.
- 2. Kopi av konsesjon for erverv av eiendommen fra Østre Toten Kommune
- 3. Kart over området
- 4. Sikring av området gjennom instrukser og overvåking av farlig område
- 5. Teknisk dokumentasjon av innhold i prosjektiler og fragmenter av prosjektiler som skytes i Mjøsa
- 6. Analyseresultater av vannprøver tatt av Niva 2002 og 2003 i nedslagsfelt for prosjektiler
- 7. Støymålinger
- 8. Kopi av tidligere vedtak i SFT
- 9. Kopi av Mmi rapport til SFT medieomtale miljøgifter

Kopi til: Fylkesmannen i Hedemark
Miljøvernavdelingen
PB 4034
2306 Hamar

Fylkesmanne i Oppland
Miljøvernavdelingen
Serviceboks 2626
2615 Lillehammer

Østre Toten kommune
PB 24
2815 Lena

Hans Frode Homb
AD Nammo Raufoss AS

Sigmund Sofienlund
HMS sjef Nammo Raufoss AS

Vedlegg 1.

Orientering om aktiviteten på Fjellhaug og begrunnelse for videre drift.

Driftsmessig begrunnelse.

Nammo Raufoss AS har som kjent eget skytefelt på Bradalsmyra hvor det meste av aktivitetene innen testing og utvikling foregår. Det er allikevel her en rekke begrensninger i forhold til skyteavstander og teknologi som gjør oss helt avhengig av videre drift på Fjellhaug. Aktiviteten på Fjellhaug har gått drastisk ned de siste åra grunnet en omlegging i produktspekteret og gjør at vi kun har behov for å teste opp til 40 mm granater i dag. Hovedtyngden av produkter som testes er allikevel 30 mm hvor vi er avhengig av løpende tilbakemelding av skyteresultater store deler av året for å styre vår produksjon. Testing ved skyting er forbundet med store kostnader og Nammo Raufoss AS søker stadig etter nye alternativer, men det finnes i dag ingen kjent teknologi som kan erstatte denne type skytinger. Som nevnt i avsnitt angående alternative skytefelt er det mulig i nødstilfelle å benytte Hjerkinns, men dette er jo også tidsbegrenset da dette skytefeltet skal nedlegges. Det er også en vesentlig høyere kostnad å benytte Hjerkinns kontra Fjellhaug. Rena vil også få en meget begrenset bruk og vil ikke være tilgjengelig for Nammo Raufoss AS hele året.

Alternativer til nåværende skytefelt fra Fjellhaug standplass

Hovedtyngden av NAMMO's testvirksomhet når det gjelder skyting og annen prøving av ammunisjon og raketter finner sted på Bradalsmyra.

Testsenteret på Bradalsmyra har en viktig begrensning : maksimal skyteavstand er 2000 meter. Enkelte ammunisjonstester (sporlys/selvødelegger) krever skyteavstand på inntil 10.000 meter .Derfor må NAMMO utføre disse pålagte testene på Fjellhaug, alternativt på Forsvarets skytefelt, for å få levert ammunisjonen til kunde.

Forsvarets skytefelt er på Hjerkinns og benyttes ofte av NAMMO når Forsvarets egen virksomhet tillater dette, og når værforholdene gjør testing mulig. NAMMO er i løpende dialog med Forsvaret i planleggingen av Regionfelt Østlandet ved Rena, men heller ikke dette feltet ser ut til å kunne erstatte Fjellhaug.

Miljøpåvirkning av Mjøsa

Som nevnt i tidligere avsnitt tester vi stort sett 30 mm ammunisjon som når de faller i Mjøsa ikke inneholder eksplosiver(granater omsetter/eksploderer i luften på selvødelegger funksjon). Det er snakk om i hovedtrekk stål , aluminium og litt plast /kobber på nivå gram(Mengder og type stoff se vedlegg 5). Niva har også i en rekke år overvåket vannkvaliteten i Mjøsa og har på oppdrag av Nammo Raufoss AS tatt spesielle prøver i vårt nedslagsfelt for Fjellhaug(se vedlegg 6).Det er i denne rapporten ikke påvist miljøforhold som kan tilskrives aktiviteten på Fjellhaug. Forurensing i forbindelse med dumping av ammunisjon og aktiviteten på Fjellhaug har av noen enkeltpersoner urettmessig blitt koblet sammen. Dette kommer også frem i MMI undersøkelse(se vedlegg 9) hvor aktiviteten på Fjellhaug ikke oppfattes av referansegruppen som en forurensingskilde. SFT har også tidligere hatt samme oppfatning i forhold til miljøbelastning(se vedlegg 8).

Støy

Det er gjennomført en enkel støy kontroll i forbindelse med 40mm skyting(se vedlegg 7). Dette er maksimal støybelastning fordi denne type ammunisjon er største tillatte kalibre. Denne typen er erstattet med 30 mm som har et vesentlig lavere støynivå. Det er ikke mottatt noen naboklager på støy de siste åra. Målingene viser akseptable verdier mot nærmeste nabo.

Oppsummering.

Nammo Raufoss AS vurderer aktiviteten på Fjellhaug for ubetydelig for miljøet i Mjøsa og rundt standplass og ønsker å forsette denne aktiviteten som før. For selskapet er dette en meget viktig og eneste mulighet til løpende å teste våre produkter samt styre løpende produksjon. Vi håper SFT på faglig grunnlag kan vurdere vedlagt informasjon og opprettholde tidligere vedtak om at dette ikke er konsesjonspliktig.

Nammo Raufoss AS

Sigmund Sofienlund
HMS-Sjef

Vedlegg. 2.

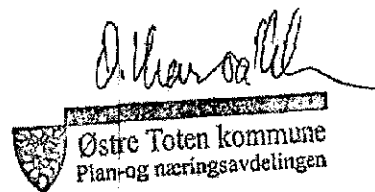
Østre Toten kommune

rett **KOPI**

NAMMO RAUFOSS AS

POSTBOKS 162

2831 RAUFOSS

Fullmaktsmyndighet: Delegerte saker - formannskapet

Vedtaksdato: 12.12.2000

Saksnummer : 35

Deres ref.

Vår ref. LAMARSAL/2000/6525/ Dato 12.12.2000

**SØKNAD OM KONSESJON FOR ERVERV AV EIENDOMMEN GNR 3
BNR 19 - FJELLHAUG STANDPlass**

Vedlegg:

Søknad om konsesjon

Kartutsnitt

Kjøpekontrakt

AJOUR 52800 58 KVA

Saksopplysninger:

Myndighet i konsesjonssaker er delegert til kommunen (jf. rundskriv M-9/99)

Selger: Raufoss ASA, Postboks 2, 2831 Raufoss

Søker: Nammo Raufoss AS, Postboks 162, 2831 Raufoss

Eiendommen Fjellhaug standplass, gnr.3 bnr.19 ligger ytterst i Totenvika med adkomst til rv.33.

Eiendommens areal er på 5,2. Bebyggelsen består av en hytte på 25 m², en bunker om et toalettus.

Formålet med ervervet er å bruke den som stand plass som tidligere.

Melding til naboer om konsesjonspliktig overtakelse av eiendommen har ikke vært sendt, da eiendommen ikke betraktes som landbrukseiendom.

Kjøpesummen for fast eiendom er oppgitt til kr. 10.518,-.

Krav om behandlingsgebyr på kr. 750,- har blitt sendt.

Vurdering:

Konsesjonssøkerens formål med eiendommen er ikke i strid med de hensyn som konsesjonsloven skal ivareta..

Prisen for eiendommen bør kunne aksepteres og konsesjon bør kunne innvilges.

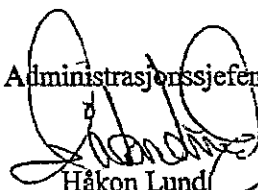
VEDTAK:

I medhold av konsesjonsloven, gitte forskrifter samt delegasjonsbestemmelser, gir administrasjonssjefen i Østre Toten kommune

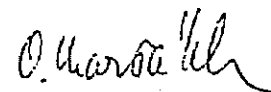
Nammo Raufoss AS
Postboks 162
2831 Raufoss

konsesjon for erverv av eiendommen Fjellhaug standplass, gnr.3 bnr.19 i Østre Toten kommune.

Administrasjonssjefen

Håkon Lund
rådmann

Otakar Marsalek
jordbrukssjef

Kopi til:

FM I OPPLAND, LANDBRUKSAVDELINGEN, TORDENSKJOLDSGT. 4 A, 2821 GJØVIK

RAUFOSS ASA, POSTBOKS 2, 2831 RAUFOSS

ADVOKATFIRMAET HAAVIND VISLIE DA, DRAMMENSVEIEN 10, 0255 OSLO

Vedl. 3.

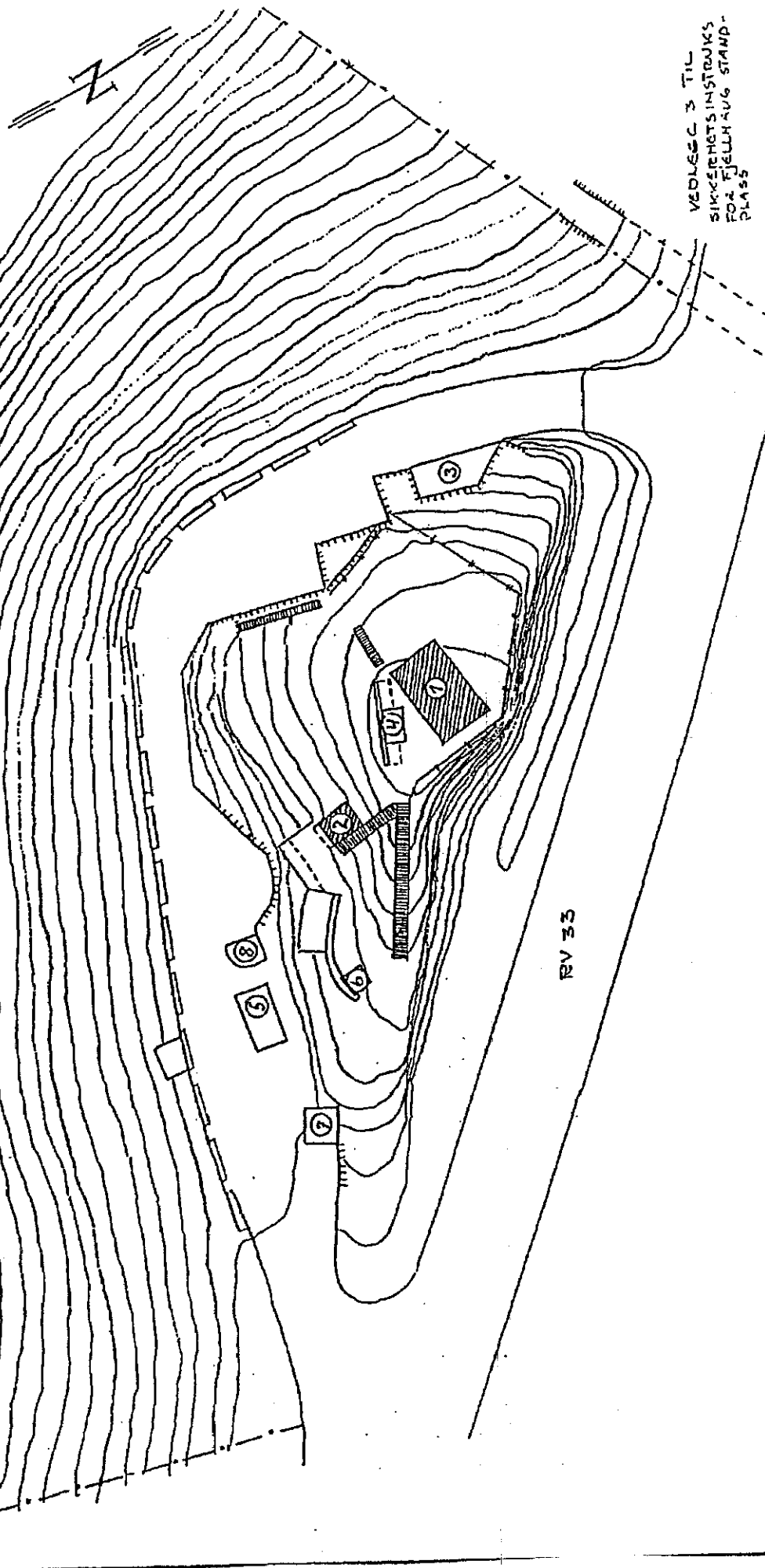
EJELHAUG STANDPÅSS

TEG. SKJEMING:
 UTMÅLT FORSTJINGSMUR
 TRAPP
 TRØHUS
 GRANSE

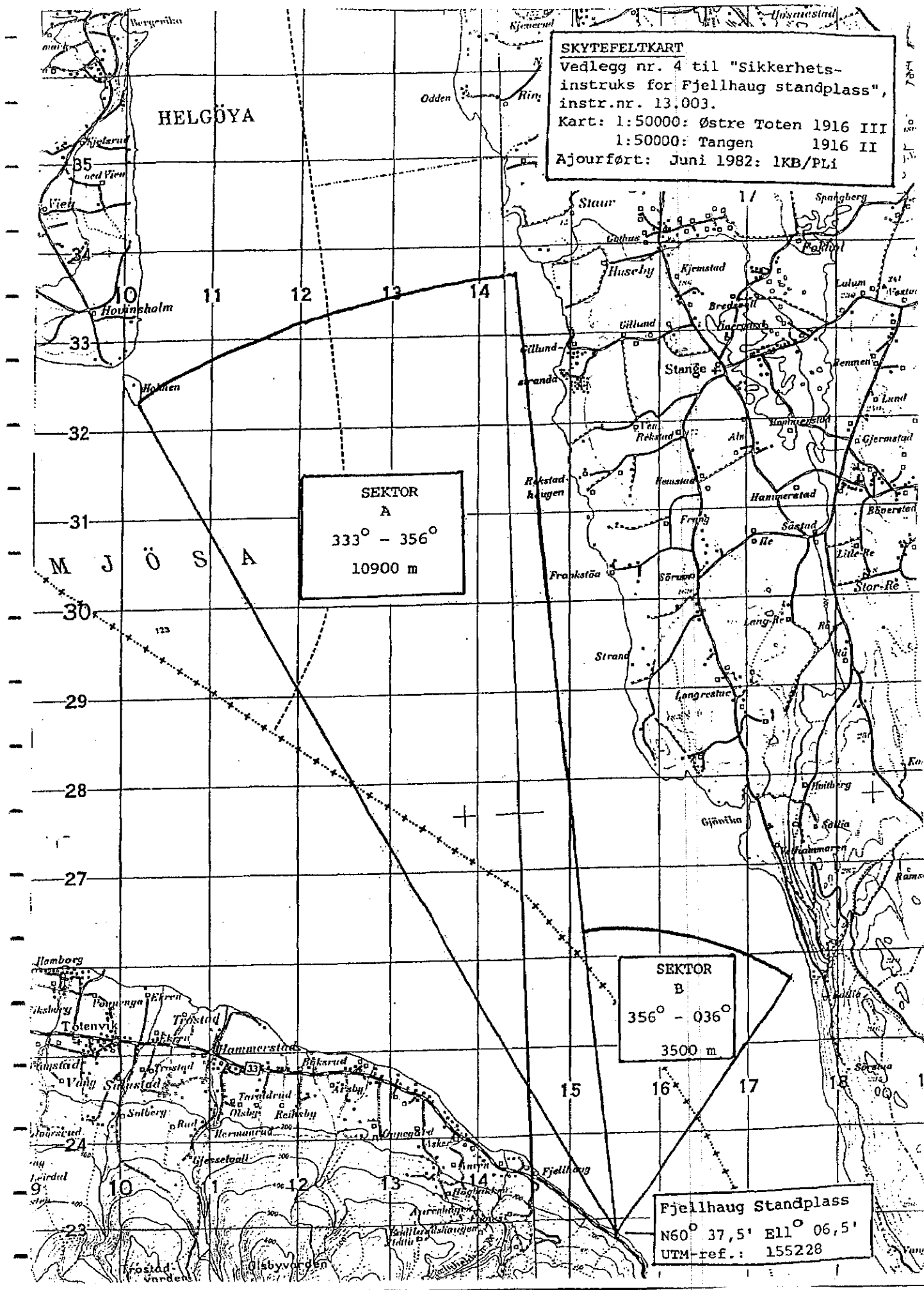
SKJEMING I M
 MÅLESTOKK 1:200

Mjølse

OPPMÅLT JUNI 1967 AV
 LIES OPPMÅLING RAUFOS
 KOPERT OG AJOURFØRT MARS
 1982 KOS/PL
 1990 KOS/66
 1998 173/28

VEDLEGG 3 TIL
 SIKKERHETSINSTRUKS
 FOR EJELHAUG STANDPÅSS

	SIKKERHETSINSTRUKS FOR FJELLHAUG STANDPlass	Nr. 562.081
		Revisjon: 3 Dato: 081098
		Erstatter: 120695
		Side: 1 Av 12
Ansvarlig instans: TESTSENTER NAMMO Raufoss AS	Godkjent: T. Aasmundstad	Godkjent dato: 08.oktober 1998

0. INNHOLD
1. FORMÅL
2. FORDELINGSLISTE
3. TILHØRENDE DOKUMENTER
4. ANSVARSFORHOLD
5. GRUNNLAG FOR AKTIVITETEN VED FJELLHAUG STANDPlass
6. STANDPlassBESKRIVELSE
7. NEDSLAGSFELTET
8. TILLATTE VÅPEN
9. VARSLING TIL NOTAMKONTORET OG LOKALPRESSEN
10. FORHOLDET TIL TRAFIKKEN PÅ RV 33
11. SKYTING MOT IS, MERKING AV RÅK
12. AMMUNISJONSTJENESTE
13. VÅPENTJENESTE
14. OBSERVASJONSTJENESTE
15. SAMBAND
16. KLARGJØRING, VARSLING, INNRETNING, LADING OG SKYTING
17. SANITET
18. SIKRING AV ANLEGG OG MATERIELL
19. FØRING AV STANDPlassJOURNAL

1. FORMÅL

Sikkerhetsinstruksen har som formål å sikre en trygg og effektiv tjeneste ved Fjellhaug skytefelt gjennom iverksetting av sikkerhetstiltak for å beskytte personell på standplass og målområder.

Instruksverket angir også retningslinjer for å beskytte:

- personell som bor eller ferdes i nærheten av skytefeltet
- mot tap, tyveri eller misbruk av materiell, utstyr, dokumenter osv.

2. FORDELINGSLISTE

- * Fjellhaug standplass
- * Vestoppland Politikammer
- * Luftfartsverket v/Notamkontoret
- * Luftfartsverket v/Trafikkavdelingen
- * Luftfartsverket v/Oslo Kontrollsentral
- * Distriktkommando Østlandet

3. TILHØRENDE DOKUMENTER

- UD 2-1 Sikkerhetsbestemmelser for Hæren
- 562-01 Generell sikkerhetsinstruks for Testsenteret ved Nammo Raufoss AS
- 562.21 562.021 Sikkerhetsinstruks for Testsenteret ved Nammo Raufoss AS
- Gjeldende sikkerhetsinstruks for Nammo Raufoss AS
 - Nødvendige våpenreglementer og tjenestereglementer

VEDLEGG:

- Nr. 1: Avtale mellom Mjøsutvalget og RA av 19. april 1974 med følgeskriv fra RA av 4. juli 1974 og fra World Wildlife Found av 6. juni 1974.
- Nr. 2: Skriv av 11. januar 1964 fra Vestoppland Politiembete
- Nr. 3: Skisse over Fjellhaug standplass
- Nr. 4: Skytefeltkart
- [Nr. 5:](#) Data for innretting av våpen
- [Nr. 6:](#) Viktige telefonnummer
- Nr. 7: Regler for sikring av lufttrafikken under øvelsesskyting

4. ANSVARSFORHOLD

Se pkt. 4 i sikkerhetsinstruks nr. 562.01 "Generell sikkerhetsinstruks for Testsenteret for Nammo Raufoss AS."

5. GRUNNLAG FOR AKTIVITETEN VED FJELLHAUG STANDPLASS

- 5.1 - Grunnlaget for RA's aktivitet på Fjellhaug standplass er fastsatt i avtale mellom Mjøsutvalget og Raufoss AS (vedlegg 1), samt i skriv fra Vestoppland Politiembete av 11. januar 1964 (vedlegg 2)
- 5.2 - All aktivitet ved Fjellhaug standplass skal utføres på en måte som i minst mulig grad er til sjenanse for naboene og annet personell som ferdes i området. Grunnet støyforhold skal følgende legges til grunn:
- Så langt det er mulig skal det nyttes kalde granater eller granater med markørladning
 - Ved skyting av inntil 81 mm BK i sone 0 og 1 skal brannrøret innstilles på "DELAY" når nedslagsfeltet er isfritt, og når brannrøret muliggjør slik innstilling.

6. STANDPLASSBESKRIVELSE

Fjellhaug standplass ligger i gammel veisving ca 1 km syd for Fjellhaug gård. Standplassen eies av RA og har følgende navn:

Fjellhaug II, g.nr. 3, br.nr. 19 av skyld mk. 0.05. Eiendommen har følgende begrensning:

- Mot Vest: RV 33
- Mot Nord: En linje skrått ned til svaberg ved Mjøsa fra et punkt på veien beliggende 85 m fra Nord-Østre hjørne av Sortedal bru. Svaberget ligger i rett vinkel på veien sett fra et punkt på denne 120 m fra brua.
- Mot Nord og Øst: Strandkanten
- Mot Syd: Bekken fra Sortedal bru til Mjøsa

Vedlegg 3 viser skisse over standplassen.

Standplassen har følgende faste installasjoner (tallene refererer seg til vedlegg 3, skisse over standplassen):

- (1) Skytehus
- (2) 20 mm standplass
- (3) Ammunisjonsbunker
- (4) Rom for avstandsmåling (Laser)
- (5) Standplass for BK-skyting
- (6) WC
- (7) Bunker
- (8) Bunker

7. NEDSLAGSFELTET

Nedslagsfeltet er inndelt i to sektorer, og det farlige området for skyting fra standplassen skal være innenfor en av de to sektorene med følgende yttergrense (se vedlegg 4, skytefeltkart).

- Sektor A: 333° - 356° (230° - 640° venstre fra Stange kirke)
Avstand max. 10900 m.
- Sektor B: 356° - 036°. (230° – venstre - 480° høyre fra Stange kirke).
Avstand max. 3500 m.

Hvis Stange kirke ikke er synlig pga. tåke etc. kan "uthus" på Frankstøa benyttes som fastpunkt som følger:

- Sektor A: 333° - 356° (90° venstre - 500° - venstre fra Frankstøa).
Avstand max. 10900 m
- Sektor B: 356° - 036° (90° venstre 620° høyre fra Frankstøa)
Avstand max. 3500 m
Som alternativ for sektor B kan rettestokk på Fjellhaug standplass benyttes. (Gul stolpe)
- Sektor B: 1060° høyre - 1880° høyre for rettestokk.

8. TILLATTE VÅPEN

Følgende våpen / ammunisjon tillates nyttet fra Fjellhaug standplass:

- Håndvåpen (sporlys)
- 12,7 mm (sporlys)
- 20 – 40 mm sporlys / selvødelegger (kun enkeltskudd)
- inntil 81 mm BK

Spesielle prøver som for eksempel røyk- og lysammunisjon må vurderes og forelegges HMS i hvert enkelt tilfelle for godkjenning.

Innrettingsdata for de enkelte våpen er gitt i vedlegg 5.

9. VARSLING TIL NOTAMKONTORET OG LOKALPRESSEN

9.1 Varsling til luftfartsmyndighetene

Den formelle varsling til Luftfartsmyndighetene skjer ved telexmelding til NOTAMKONTORET. Meldingene gjelder normalt for et halvår av gangen og sendes i desember og juli. Meldingen skal være NOTAMKONTORET i hende senest TO uker før det tidspunkt den skal gjelde fra. Ved forhold som i løpet av halvåret gjør det nødvendig å endre skytetider, sikker høyde osv., skal det sendes ny NOTAMMELDING med samme tidsfrist.

9.1.1 Eksempel på NOTAMMELDING for skyting første halvår:

Att.: NOTAMKONTORET

Skyting finner sted fra Fjellhaug standplass hver tirsdag, onsdag og torsdag fra kl 0900 til 1600 lokal tid i tiden 3. januar til 30 april 19xx.

Fra 1. mai til x. juli 19xx foregår skyting hver tirsdag og torsdag fra kl 0900 til 1600 lokal tid.

Sporlys vil bli benyttet.

Sikker høyde: 8000 ft AMSL

Om uforutsette ting skulle inntreffe tar vi forbehold om å skyte på andre ukedager. Spesiell NOTAMMELDING vil da bli sendt.

9.1.2 Eksempel på NOTAMMELDING for skyting andre halvår:

Att.: NOTAMKONTORET

Skyting finner sted fra Fjellhaug standplass hver tirsdag og torsdag fra kl. 0900 til 1600 lokal tid i tiden x. juli til 30. september 19xx.

Fra 1. oktober til x. desember 19xx foregår skyting hver tirsdag, onsdag og torsdag fra kl. 0900 til 1600 lokal tid.

Sporlys vil bli benyttet.

Sikker høyde: 8000 ft AMSL

Om uforutsette ting skulle inntreffe tar vi forbehold om å skyte på andre ukedager. Spesiell NOTAMMELDING vil da bli sendt.

9.1.3 Skyting over 8000 ft AMSL kan gjennomføres i henhold til følgende retningslinjer:

- Melding (brev) sendes til Luftfartsverket (NOTAM-kontoret) med gjenpart til Oslo Kontrollsentral senest 2 uker før skytingen skal foregå. Meldingen skal inneholde:
 - a) Dato og klokkeslett for skytingen *
 - b) Skytingens art
 - c) Fareområdets horisontale grenser **
 - d) Fareområdets øvre grense angitt i fot over havet (ft AMSL)
- * Her forutsettes presise opplysninger slik om tidspunkt og varighet for skytingen, ikke generelle opplysninger slik som i Notammeldingene angitt i Sikkerhetsinstruksens pkt. 9.1.1 og 9.1.2
- ** Områdedefinisjonen D155 må ikke benyttes, kun navn og utstrekning, f.eks. FJELLHAUG 603728N 0110625E, Sektor/Sector 330° - 356° (T), radius 5,9 NM og Sektor/Sector 356° - 036° (T), radius 1,9 NM.

9.2 Varsling i lokalpressen

Sikkerhetsleder er ansvarlig.

Skyting fra Fjellhaug standplass skal varsles ukentlig i lokalpressen (varslet rykkes inn lørdag for påfølgende ukes skyting). Varslet rykkes inn i følgende aviser:

- Oppland Arbeiderblad
- Østlendingen, Hamar Dagblad
- Hamar Arbeiderblad
- Eidsvold Blad

Varslingen organiseres gjennom ALL-REK, Gjøvik

I perioder hvis Fjellhaug standplass ikke benyttes skal varsling i lokalpressen utgå.

9.2.1 Eksempel på varsel om 2 dagers skyting:

9.2.2 Eksempel på varsel om 3 dagers skyting

- 9.2.3 I den tiden av året hvor det skytes opp råk, skal beliggenhet og merking varsles i lokalpressen sammen med det normale varsel i henhold til følgende eksempel:

10. FORHOLDET TIL TRAFIKKEN PÅ RV 33

Ved skytingen med våpen større enn 40 mm skal det ikke foretas avfiring dersom det befinner seg biler på RV 33 innenfor området mellom 300 m Nord for standplassen og den synlige delen av riksvegen Syd for standplass.

11. SKYTING MOT IS, MERKING RÅK

Skyting mot is skal spesielt vurderes og godkjennes av ledelsen ved Nammo Raufoss AS. Det forutsettes farbar is for personell slik at evt. blindgjengere kan sprenges straks.

11.1 Skyting mot is

I den tid av året hvor Mjøsa er islagt, vil det være fare for rikosjetter fra nedslagsområdet. Rikosjettfaren vil dog være minimal ved en nedslagsvinkel større enn 25° (for vann større enn 20°).

Ved skyting mot is skal det plasseres observatør(er) slik at Testleder øyeblikkelig kan få melding om rikosjetter.

Ved skyting mot tykk is vil det kunne forekomme at kalde prosjektiler bryter opp og blir liggende på isen. Etter skyting skal det undersøkes, og prosjektilene skal fjernes.

Ved blindgjenger under skyting mot is skal det undersøkes om blindgjengere har slått gjennom isen, eller om den ligger på isen. Dersom den ligger på isen skal den sprenges på stedet, uten at den røres i henhold til bestemmelsene i Sikkerhetsinstruks 562.021.

11.2 Merking av råk

Ved skyting i den tid av året hvor Mjøsa er islagt, vil det bli oppskutt råker/områder med farlig is. Disse områder merkes, og varsel skal rykkes inn i lokalpressen (se pkt. 9.2.3).

Merkemetode:

- Rødmalte staker, høyde 1,5 m
Skilt (30x30 cm) festes øverst på staken med tekst "RÅK".
- Avstand mellom merkene rundt hele råken: 100 m.
- Den beste metoden for å få merkene til å stå er å nytte isbor. Staken påspikres en "støtteklamp" som nesten fyller ut i hullet.

12. **AMMUNISJONSTJENESTE**

12.1 Transport

Ammunisjonen skal transporteres til Fjellhaug i h.t. gjeldende bestemmelser for transport av eksplosivvare.

12.2 Oppbevaring

Det skal normalt ikke oppbevares ammunisjon på Fjellhaug utenom den normale arbeidstid, og det skal normalt medbringes ammunisjon kun for en skytedag. I de tilfeller hvor det er nødvendig å lagre ammunisjon over natten (temperering, utsatt skyting etc.) skal det beordres vakt med minimum 2 mann.

12.3 Temperering

Temperering skal enten skje i indre rom (21°C) eller i fryse/varmeskap i ytre rom i ammunisjonsbunkeren. Ved plassproblemer kan fryseskap plasseres utenfor ammunisjonsbunkeren. Søndre og nordre port skal være låst når fryseskap er plassert utenfor bunker. For øvrig skal bunker være låst når mannskapet befinner seg i Skytehuset. Ved bruk av varmeskap skal det nyttes ekstra, ekstern overhetingstermostat som ved feil kutter strømforsyningen til skapet.

Vaktene skal med jevne mellomrom kontrollere temperaturen under hele tempereringsperioden.

12.4 Ammunisjon med elektrisk tenner

Ammunisjon med elektrisk tenner skal **IKKE** skytes i tordenvær.

13. VÅPENTJENESTE

Våpen skal generelt ikke lagres på standplass. Større våpen som av praktiske grunner må stå lagret på standplass over noen tid **SKAL** etter hver skyting gjøres ubrukelig ved at nødvendig vitale deler i avfyringsmekanismen demonteres og bringes med tilbake til Testsenteret på Raufoss.

14. OBSERVASJONSTJENESTE

14.1 Observatør(er)

Ved skyting med større våpen enn 20 mm og 30 mm ADEN på større avstand enn 4000m skal det være plassert minimum en observatør på Stangelandet. Han (de) skal i tillegg til å heise rødt flagg på Frankstøa observere og melde all ferdsel i nedslagsfeltet til Testleder over radio. Testleder skal stanse skytingen i god tid før personell eller dyr som ferdes på vannet eller på isen kommer inn i farlig område for det aktuelle skyteoppdrag. Observatøren(e) plasseres der hvor han (de) for det enkelte oppdrag har best oversikt over nedslagsområdet. Observatøren (e) kan i tillegg pålegges registreringsoppdrag.

14.2 Krav til sikt

Det skal ikke skytes fra standplassen med mindre hele den delen av feltet som er i bruk kan observeres. Følgende regler legges til grunn:

Skyting uten observatør på Stangelandet

Ved skyting uten observatør på Stangelandet (ref. pkt. 14) skal Testleder ha klar sikt fram til og i tilstrekkelig grad bortenfor nedslagsområdet.

Skyting med observatør på Stangelandet

Ved skyting som krever observatør på Stangelandet skal minimum sikt være slik at Testleder kan observere feltet minimum frem til det punktet hvor observatøren er plassert. Observatøren skal kunne observere resten av feltet frem til og i tilstrekkelig grad bortenfor nedslagsområdet.

15. SAMBAND

15.1 Telefon

Standplassen har to telefoner:

- nr 611 64882 Benyttes **KUN** av Oslo Kontrollsentral for varslings av fly. (IKKE for utgående telefoner fra Fjellhaug).
- nr 611 64790 Benyttes til øvrige behov.

15.2 Radio

Testleder bringer med nødvendig antall radioer fra Testsenteret. Ved utsendelse av poster / observatører skal disse utstyres med mobil radio for samband til Testleder på standplassen.

16. KLARGJØRING, VARSLING, INNRETTING, LADING OG SKYTING

16.1 Klargjøring

I god tid før testing starter, skal Testleder påse:

- at våpen er kontrollert og funnet i orden
- at ammunisjon er i h.t. laboreringsjournal og rekvisisjon, og ikke påført transportskader
- at testing kan gjennomføres i h.t. denne instruks, Generell Sikkerhetsinstruks for Testsenteret, samt gjeldende Metodebeskrivelse.

16.2 Varsling

- En halv time før hver dags skyting starter skal Testleder telefonisk anmode Oslo Kontrollsentral ved supervisor, **tlf. 66 79 25 30** om klarering av skytefelt. Skyting skal IKKE starte før slik klarering er gitt. Testleder skal i forbindelse med anmodningen oppgi navn, sikker høyde og antatt varighet av skytingen.
- Så snart dagens skyteoppdrag er fullført skal Testleder telefonisk melde dette til Oslo Kontrollsentral ved supervisor, **tlf. 66 79 25 30**
- Dersom det må dirigeres fly inn i skytefeltet vil Oslo Kontrollsentral telefonisk gi ordre om å stanse skytingen. (Telefonnr. 61 16 48 82 skal KUN nyttes til dette formål, IKKE til utgående samtaler fra Fjellhaug standplass). Testleder skal da øyeblikkelig stanse skytingen, og gjenoppta denne først etter at det igjen er gitt klarsignal fra Oslo Kontrollsentral.
 - Dersom det uten forvarsel kommer fly inn over skytefeltet skal Testleder øyeblikkelig stanse skytingen. Han skal deretter melde dette til Oslo Kontrollsentral, om mulig bør meldingen inneholde informasjon om flytype og flygeretning.
 - Alle kontakter med Oslo Kontrollsentral føres inn i standplassjournal med angivelse av tidspunkt og innhold.
 - Før skyting starter og mens skytingen pågår, skal det være heist rød vindpølse på standplass. I tillegg skal rød blinker være tent.

16.3 Innretting, lading

- Testleder skal selv kontrollere innretting av våpenet før første skudd, og ved skifte av ladning (forventet endring av Vo). Skytter skal kontrollere innrettingen mellom hvert skudd. (Innrettingsdata er gitt i vedlegg 5).
- For 20 mm er det montert sikkerhetsstopper som skal sikre korrekt retning og elevasjon av våpenet. Testleder skal før skyting starter kontrollere at sikkerhetsstopperen er fast montert.

- Våpen skal **IKKE** lades før innretting og kontroll av Testleder er foretatt.

16.4 Skyting

- Før og under skyting skal Testleder med egen observasjon, samt kontakt med observatører forvisse seg om at standplassen og målområdet med omliggende terreng er fritt for personell og båter.
- Resepsjonsvakt på Testsenteret Raufoss varsles når skyting starter og avsluttes.
- Når skudd avfyres skal alt personell på standplass være i dekning. Avfyring skal skje med fjernavtrekk. Under skyting med 12,7 mm og 7,62 mm er det tillatt å stå ved våpenet når godkjent standard ammunisjon benyttes.

17. **SANITET**

17.1 Sanitetsutstyr

I skytehuset skal følgende sanitetsutstyr være lagret:

- Sykebåre
- 2 ulltepper
- Førstehjelpsveske

Det skal være kjøretøy til disposisjon på standplass under all skyting.

17.2 Tiltak ved personellskader

Dersom uhell / ulykker har medført personellskader skal Testleder øyeblikkelig iverksette tiltak for førstehjelp, samt ved behov tilkalle lege / ambulanse.

- Se vedlagte liste over viktige tlf. nr. Listen skal være oppslått i skytehuset.

Ved mindre skader nyttes kjøretøy fra standplass.

Rapportering etter uhell skal skje i henhold til gjeldende instruks.

17.3 Bruk av laser

Ved avstandsmåling med laser skal varselskilt "Fare Laserlys" være oppsatt på utsiden av rom for avstandsmåling.

18. **SIKRING AV ANLEGG OG MATERIELL**

Før standplassen forlates etter utført skyteoppdrag skal Testleder kontrollere at alle dører er låst, at vinduene i skytehuset er sikret med skodder, at alt løst materiell er innlåst og at begge portene er låst.

19. FØRING AV STANDPLASSJOURNAL

Testleder skal føre følgende opplysninger inn i standplassjournalen:

- tidspunkt for varsling av Oslo Kontrollsentral før og etter skyting, skytestart og skytestans
- våpentype og antall skudd
- i merknadsrubrikken føres andre forhold slik som: tidspunkt for merking av råk, uanmeldt fly i skytefeltet, samt andre opplysninger av praktisk og sikkerhetsmessig betydning.

J. Bakken
Sikkerhetsleder

T. Aasmundstad
Testsentersjef

Vedlegg 5.

DATA 30mm x 173 MP-T/SD

Komponent	Vekt (g.)	Materialnavn	Innhold
Toppstykke	15.5	Al. AA 2011	Vekt%: Al 93, Cu.5.5, Fe-Pb-Si.1.5
Støtteskive	1.0	«	« « « «
Bøssing	298	Stål Ovako 466R	Vekt%: Fe.97.5, Mn.1.2, C.0.27, Cr.0.5
Styreband	5.5	Ultem 2100-1000	Polyetermid 90%, Glass 10%
Skive, avstand	3.4	Stål C 67	Vekt%: Fe. 99, Mn. 0.5, C. 0.4
Skive, tette	0.5	Mess. CuZn 37	Vekt%: Cu. 70, Zn. 30
Lakk, bøssing	0.2	Polyesterlakk	Polyester ca 90%, Tynner ca 10%

DATA 30mm x 173 TP-T

Komponent	Vekt (g.)	Materialnavn	Innhold
Toppstykke	40	Al. AA 2011	Som MP-T/SD
Bøssing	303	Stål Ovako 466R	« «
Styreband	5.5	Ultem 2100-1000	« «
Skive, avstand	3.4	Stål C 67	« «
Skive, tette	0.5	Mess. CuZn 37	« «
Lakk, bøssing	0.2	Polyuretanlakk	Polyuretan ca.97%, Tynner ca 3%

40mm Øvelse m/sporlys / 40mm L/70 M89F1 TP-T,M90

Tegn.nr.	Benevnelse	Vekt	Materiale
3-652003-000	Bøssing ,stål	840 g	45S20 SH/K
4-271020-000	Styrebånd	50 g	Cu
4-621857-000	Stålring	1.5 g	9S Mb Pb 28K
4-621845-000	Tetteskive	0.10 g	CuZn 36 F55
3-652027-000	Toppstykke	106 g	AA2011 T8/T3

40mm L/70 MPT-SD

3-633458-000	Toppstykke	21 g	Al 2011 T8
4-650687-000	Plasthylse	0.45 g	Plast
4-609171-000	Støtteskive	4.50 g	Al.
3-609201-000	Sporlysholder	100 g	607423-800 (stål)
4-633525-000	Stålskive	1.5 g	9S Mb Pb 28K
4-633616-000	Tetteskive	0.10 g	CuZn36 F55
4-271020-000	Styrebånd	50 g	Cu
3-633550-000	Bøssing malt ,stål	790 g	Utv.: Oliv.grønn (FED-STD-595)

Denne typen skytes ca 10 - 15 skudd/år
(Er på vei ut av produksjonen)

Analyseresultater av vannprøver samlet inn fra Mjøsa i 2002 og 2003

På oppdrag fra Nammo Raufoss AS ble vannprøver samlet inn fra Mjøsas dypeste punkt (stasjon Skreia) den 24.10.2002, 20.5.2003 og 22.10.2003. For analyser av metaller ble det samlet inn prøver fra 0,5 m, 5 m, 20 m, 50 m, 100 m, 200 m, 300 m og 400 m. For analyser av sprengstoffrester ble det samlet inn prøver fra 0-10 m (blandprøver) og 400 m. Resultatene er gitt i Tab. 1 og 2 og vist i Fig. 1 for de viktigste metallene.

Prosjektiler/granater inneholder større eller mindre mengder av følgende metaller: Jern (Fe), aluminium (Al), krom (Cr), nikkel (Ni), sink (Zn), kobber (Cu), barium (Ba) og strontium (Sr). Av disse er særlig Cr, Ni, Zn og Cu interessante i forurensningssammenheng. I tillegg kommer kadmium (Cd), bly (Pb), kvikksølv (Hg) og arsen (As). Konsentrasjonene i Mjøsa er vurdert i henhold til SFTs system for klassifisering av vannkvalitet (SFT 1997), drikkevannsforskriften (Lovdata 2001) og i forhold til konsentrasjoner i andre norske vannforekomster (Skjelkvåle et al. 1996 og 1999).

Analyseresultatene viste at Mjøsas vannmasser var ubetydelig forurenset av kadmium, krom, kvikksølv, bly og sink (tilstandsklasse I). Konsentrasjonene av disse metallene var lave. Vannet var moderat forurenset av kobber og nikkel (tilstandsklasse II) med moderat forhøyde konsentrasjoner i forhold til de fleste andre norske vannforekomster. Konsentrasjonene var betydelig lavere enn drikkevannsforskriften for disse metallene og for jern, mangan, aluminium og arsen. Drikkevannsforskriften har ingen grenseverdi for sink. Hverken drikkevannsforskriften eller SFTs klassifiseringssystem har grenseverdier for barium eller strontium. Konsentrasjonene av disse to elementene var noe forhøyde i forhold til de fleste innsjøene fra den nasjonale undersøkelsen, men vurderes likevel ikke som spesielt høye. Lokale geologiske forhold har antagelig stor betydning for konsentrasjonene av barium og strontium.

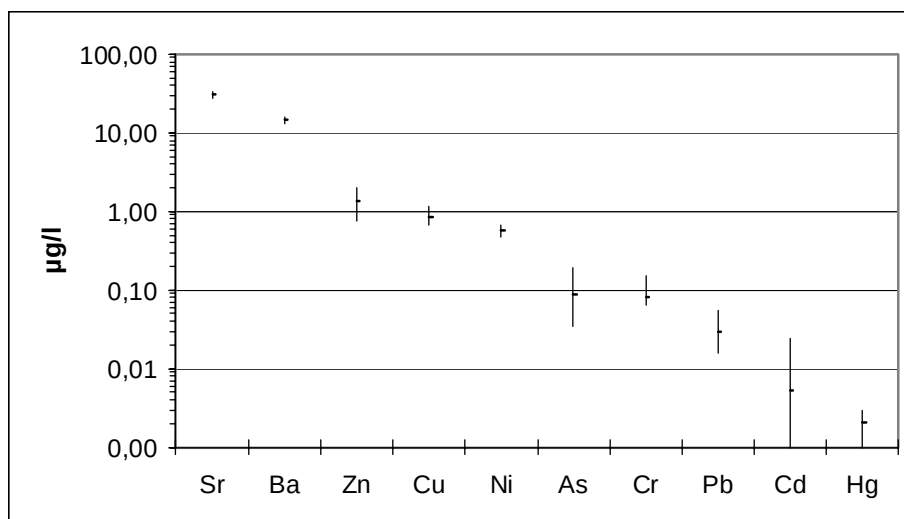

Fig. 1. Konsentrasjoner av metaller i Mjøsa. Figuren viser middelveier og variasjonsbredder.

Konsentrasjonene av sprengstoffrester var lavere enn deteksjonsgrensen på 0,10 µg/l for samtlige prøver og forbindelser bortsett fra 1,3-dinitrobenzen (0,18 µg/l) og 2,4,6-trinitrotoluen = TNT (0,17 µg/l) i prøven fra 0-10 m dyp den 20.5.2003. Disse to stoffene blir i følge Nammo ikke lengre brukt i aktuelle granater som skytes ut over Mjøsa (Trond S. Aasmundstad og Ragnar Haugen pers. oppl.).

Litteratur

Lovdata 2001. Forskrift om vannforsyning og drikkevann (Drikkevannsforskriften).

SFT 1997. Klassifisering av miljøkvalitet i ferskvann. Veiledning 97:04.

Skjelkvåle, B.L. et al. 1996. Sporelementer i norske innsjøer. NIVA-rapport. Løpenr. 3457-96.

Skjelkvåle, B.L. et al. 1999. Heavy metal surveys in Nordic lakes; harmonised data for regional assessment of critical limits. NIVA-rapport 4039-99.

Tabell 1. Analyseresultater av sprengstoffrester fra Mjøsa st. Skreia

Parameter \ Dato		24.10.2002		20.05.2003		22.10.2003	
		0-10m	400m	0-10m	400m	0-10m	400m
nitrobensen	µg/l	<0,10	<0,10	<0,10	<0,10	<0,10	<0,10
2-nitrotoluen	µg/l	<0,10	<0,10	<0,10	<0,10	<0,10	<0,10
3-nitrotoluen	µg/l	<0,10	<0,10	<0,10	<0,10	<0,10	<0,10
4-nitrotoluen	µg/l	<0,10	<0,10	<0,10	<0,10	<0,10	<0,10
1,3-dinitrobensen	µg/l	<0,10	<0,10	0,18	<0,10	<0,10	<0,10
2,6-dinitrotoluen	µg/l	<0,10	<0,10	<0,10	<0,10	<0,10	<0,10
2,3-dinitrotoluene	µg/l	<0,10	<0,10	<0,10	<0,10	<0,10	<0,10
2,4-dinitrotoluene	µg/l	<0,10	<0,10	<0,10	<0,10	<0,10	<0,10
3,4-dinitrotoluen	µg/l	<0,10	<0,10	<0,10	<0,10	<0,10	<0,10
2,4,6-trinitrotoluen	µg/l	<0,10	<0,10	0,17	<0,10	<0,10	<0,10
4-amino-2,6.dinitrotoluen	µg/l	<0,10	<0,10	<0,10	<0,10	<0,10	<0,10
2-nitro difenylamin	µg/l	<0,10	<0,10	<0,10	<0,10	<0,10	<0,10
2-amino-4,6-dinitrotoluen	µg/l	<0,10	<0,10	<0,10	<0,10	<0,10	<0,10
4-nitro-difenylamin	µg/l	<0,10	<0,10	<0,10	<0,10	<0,10	<0,10

Tabell 2. Analyseresultater fra
Mjøsa st. Skreia.

		Ca mg/l	Fe mg/l	K mg/l	Mg mg/l	Na mg/l	S mg/l	Si mg/l	Al µg/l	As µg/l	Ba µg/l	Cd µg/l	Co µg/l	Cr µg/l	Cu µg/l	Hg µg/l	Mn µg/l	Mo µg/l	Ni µg/l	P µg/l	Pb µg/l	Sr µg/l	Zn µg/l	Zr µg/l
0,5 m	24.10.02	4,69	0,010	1,01	0,66	0,84	1,39	0,69	13,7	0,08	13,5	0,003	0,016	0,153	0,841	<0,002	1,00	0,13	0,553	1,68	0,04	30,2	1,27	<10
	20.05.03	5,21	0,006	0,57	0,69	0,96	1,58	0,93	11,2	0,14	12,9	0,004	0,013	0,078	0,718	<0,002	0,60	0,09	0,537	1,44	0,02	29,1	1,43	<10
	22.10.03	4,65	0,009	0,56	0,62	0,92	1,36	0,63	13,5	0,07	13,4	0,006	0,010	0,064	0,718	<0,002	0,95	0,12	0,535	2,15	0,02	29,9	1,10	<10
5 m	24.10.02	4,72	0,009	0,78	0,63	0,68	1,36	0,69	12,9	0,03	13,4	0,003	0,012	0,067	0,782	<0,002	0,95	0,13	0,529	1,77	0,02	29,4	1,04	<10
	20.05.03	4,99	0,007	0,54	0,68	0,98	1,68	0,93	11,0	0,07	13,5	0,004	0,013	0,078	0,787	<0,002	0,67	0,10	0,553	1,52	0,03	28,6	1,47	<10
	22.10.03	4,66	0,010	0,56	0,62	0,93	1,36	0,63	12,8	0,06	12,8	<0,002	0,009	0,068	0,872	<0,002	1,06	0,12	0,565	2,02	0,02	30,2	1,27	<10
20 m	24.10.02	4,92	0,009	0,83	0,65	0,71	1,46	0,83	13,2	0,07	14,4	0,003	0,012	0,069	0,735	<0,002	0,90	0,13	0,472	1,37	0,02	30,6	0,95	<10
	20.05.03	5,09	0,006	0,55	0,69	0,97	1,57	0,92	12,2	<0,05	13,5	0,004	0,014	0,072	0,910	<0,002	0,55	0,10	0,543	1,25	0,03	30,3	1,69	<10
	22.10.03	4,68	0,010	0,55	0,63	0,96	1,40	0,63	13,4	0,06	13,7	<0,002	0,022	0,067	0,849	0,003	0,95	0,13	0,538	2,49	0,03	30,2	1,28	<10
50 m	24.10.02	5,32	0,010	0,85	0,69	0,75	1,53	1,05	15,8	0,09	15,5	0,005	0,018	0,077	0,875	<0,002	0,96	0,14	0,580	1,78	0,04	32,4	1,56	<10
	20.05.03	4,78	0,007	0,54	0,64	1,01	1,70	0,93	11,4	0,05	14,3	0,005	0,022	0,075	0,849	<0,002	0,74	0,10	0,632	1,33	0,05	27,7	1,79	<10
	22.10.03	5,09	0,011	0,64	0,67	0,98	1,50	0,95	14,9	0,06	14,4	0,003	0,010	0,068	0,925	<0,002	1,40	0,12	0,526	2,34	0,03	32,2	1,65	<10
100 m	24.10.02	5,38	0,010	0,80	0,68	0,74	1,57	1,03	15,1	0,06	15,8	0,006	0,014	0,081	0,796	<0,002	0,92	0,14	0,575	2,16	0,02	32,2	1,18	<10
	20.05.03	5,27	0,009	0,57	0,70	0,98	1,58	0,94	14,2	0,19	14,1	0,003	0,015	0,102	0,891	<0,002	0,92	0,10	0,593	1,62	0,03	31,1	1,07	<10
	22.10.03	5,11	0,006	0,62	0,66	1,00	1,51	0,96	12,2	0,06	14,4	<0,002	0,006	0,070	0,672	<0,002	0,62	0,12	0,507	2,37	<0,01	32,2	0,75	<10
200 m	24.10.02	5,39	0,009	0,86	0,70	0,74	1,63	1,03	14,4	0,08	15,7	0,004	0,012	0,074	0,791	<0,002	0,77	0,14	0,572	2,25	0,02	32,5	1,14	<10
	20.05.03	4,88	0,005	0,52	0,66	0,90	1,77	0,98	11,6	0,19	12,9	0,004	0,021	0,084	0,844	<0,002	0,40	0,10	0,617	2,12	0,03	29,0	1,78	<10
	22.10.03	5,15	0,006	0,62	0,68	0,97	1,56	0,97	12,2	0,09	14,3	<0,002	0,005	0,067	0,700	<0,002	0,53	0,13	0,540	2,14	<0,01	32,0	0,88	<10
300 m	24.10.02	5,41	0,010	0,83	0,70	0,72	1,61	1,02	14,1	0,04	15,8	0,004	0,011	0,080	0,798	<0,002	0,87	0,20	0,564	2,20	0,02	32,4	1,18	<10
	20.05.03	5,11	0,011	0,53	0,67	0,95	1,85	1,03	15,5	0,13	14,0	0,006	0,012	0,066	1,150	<0,002	1,17	0,11	0,673	1,94	0,05	28,8	1,74	<10
	22.10.03	5,31	0,009	0,66	0,69	1,07	1,53	0,99	15,2	0,09	14,7	0,024	0,011	0,100	0,925	<0,002	1,07	0,13	0,506	3,01	0,03	32,9	1,17	<10
400 m	24.10.02	5,49	0,016	0,83	0,71	0,73	1,65	1,05	17,5	0,09	15,9	0,006	0,018	0,087	0,782	<0,002	3,53	0,15	0,614	2,57	0,03	32,9	1,38	<10
	20.05.03	5,21	0,007	0,47	0,67	0,96	1,79	1,02	12,5	0,13	14,0	0,004	0,013	0,080	0,986	<0,002	0,75	0,10	0,652	1,88	0,04	28,4	1,98	<10
	22.10.03	5,53	0,008	0,66	0,70	1,07	1,61	1,02	13,5	0,07	15,1	0,003	0,006	0,073	0,925	<0,002	0,92	0,13	0,506	2,64	0,03	33,8	1,17	<10
	Middel	5,09	0,009	0,66	0,67	0,90	1,56	0,91	13,50	0,09	14,25	0,005	0,013	0,079	0,838	<0,002	0,97	0,12	0,56	2,00	0,03	30,79	1,33	<10
	Min	4,65	0,005	0,47	0,62	0,68	1,36	0,63	11,00	0,03	12,80	<0,002	0,005	0,064	0,672	<0,002	0,40	0,09	0,47	1,25	0,02	27,70	0,75	<10
	Maks	5,53	0,016	1,01	0,71	1,07	1,85	1,05	17,50	0,19	15,90	0,024	0,022	0,153	1,150	0,003	3,53	0,20	0,67	3,01	0,05	33,80	1,98	<10

Støykartlegging ved Fjellhaug skytefelt 15.juni 2004

Det er utført støykartlegging ved Nammos skytefelt Fjellhaug, Østre Toten. Målingen ble utført under skyting av en serie på 8 skudd av 40 mm L/70 TP-T sporlys.

Som målepunkter ble valgt testfeltets grense i sør (nærmeste bebyggelse) og nord (rasteplass). Avstander fra standplass er målt til 191 m (sør) og 413 m (nord).

Værforholdene betegnes som praktisk talt vindstille, delvis skyet og ca. 15 grader C.

Målinger ble utført med elektronisk støymåler type 2230 fra Bruel & Kjør som oppfyller kravene i International Electrotechnical Commission IEC Standard, IEC-publikasjon 179, presisjonslydnivåmålere og IEC 651.

Følgende resultater ble registrert:

Målepunkt	dB(A) max	dB (C) Peak
1. skudd Fjellhaug sør	98	
2. skudd Fjellhaug sør	96	
3. skudd Fjellhaug sør		111*
4. skudd Fjellhaug sør		121
5. skudd Fjellhaug nord	96	
6. skudd Fjellhaug nord	96	
7. skudd Fjellhaug nord		121
8. skudd Fjellhaug nord		121

* Skyldes trolig feil innstilling av måleområde.

Raufoss Beredskap AS

Bengt H. Sønsteby

JOHS

53620

VEDLEGG 8.

Fylkesmannen i Hedmark
Miljøvernavdelingen
Fylkeshuset
2300 HAMAR

Kopi av brev fra
STATENS FORURENSNINGSTILSYN

Deres ref.
Thor Nordhagen

Vår ref. (Bor oppgitt ved svar)
96/00139-2 OIB

Dato 01 JULI 1996

Raufoss AS - Ammunisjonstest/vannforurensning

Svar på henvendelse fra Fylkesmannen i Hedmark

Ammunisjonstestingen til Raufoss AS antas av SFT å ikke ha betydning for vannkvaliteten til HIAS

Vi viser til brev fra Fylkesmannen i Hedmark 12.01.96, og kopi av brev fra HIAS 03.06.96 angående eventuelle skadelige virkninger på drikkevannskvaliteten ved Stange vannverk som følge av øvelsesskyting fra Raufoss i Mjøsa.

Proveskyting over Mjøsa er en type sak som ikke vil bli konsesjonsbehandlet av SFT, derfor er ikke øvelsesskytingen til Raufoss AS konsesjonsbehandlet av SFT.

De årlige mengdene, som skytes ut i Mjøsa, er av Raufoss AS angitt til å være ca. 700 kg stål, ca. 50 kg kopper og ca. 50 kg aluminium. Dette blir liggende på 300 til 400 meters dyp.

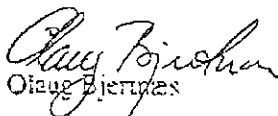
Når det gjelder dumping av gammel ammunisjon i Mjøsa ble dette, i følge Raufoss AS, sist gjort i 1970.

I en overvåkingsrapport fra 1986 er det gjort målinger av metallinnhold i Mjøsa, utenfor Skreia (Kjellberg, G.: Overvåking av Mjøsa. Sammendrag, trender og kommentarer til situasjonen 1976-85. Overvåkingsrapport nr 241/86. NTVA-rapport 0-8000203. Oslo april 1986). Det ble målt blant annet på kopper og aluminium. Denne rapporten konkluderer med at metallkonsentrasjonene er i samsvar med tidligere målinger og vurderes som lave.

På denne bakgrunn antar SFT at ammunisjonstestingen til Raufoss AS har marginal betydning for vannkvaliteten til Stange vannverk. Vi vil for øvrig henvise til at kommunen kan ta saken opp direkte med bedriften.

Med hilsen

Karl S. Norbraathen (e.f.)

Olav Bjertnes

Kopi til: HIAS, Vangsveien 143, 2300 HAMAR

Deres ref.:
2003/880
408/2002-
029

Deres dato:
08.10.2004

Vår ref.:
Sigmund
Sofienlund
TLF
95185753

Dato:
19.10.2004

Statens forurensningstilsyn /ved Anne-Grethe Kolstad
Strømsveien 96
PB 8100
0032 Oslo

Tilleggsdokumentasjon om virksomheten på Fjellhaug skytefelt og tilbakemelding på kunngjøring.

Viser til deres brev av 08.10.2004 ref. 2003/880 408/2002-029 og oversender supplerende dokumentasjon som det bes om.

Videre tillater vi oss å gi uttrykk for at vår tolkning av regelverket som vi mener ikke tilsier at offentlig kunngjøring er påkrevet i forbindelse med søknad om endring i eksisterende utslippstillatelse. Dette begrunnes med at endringen har liten miljømessig betydning. Nærmere utdypning fremgår av vedlegg.

Vi står gjerne til disposisjon for ytterligere informasjon eller drøftelser.

Vennlig hilsen

Vedlegg : 1 stk.

A. Erland Paulsrud
AD Nammo Raufoss AS

Sigmund Sofienlund
HMS sjef Nammo Raufoss AS

Vedlegg .

Tillegginformasjon .

Årlige mengder som skytes og innhold av metaller.

Det vil være ordre/produksjonsavhengig hva og hvor mange av hver type som skytes ,så her må det bli erfaringstall fra egen log . Som tidligere beskrevet er det 30 mm ammunisjon som det produseres og testes mest av. Det er fortsatt muligheter for større og mindre kaliber ,men vi mener at mengden metaller vil være de samme (ca 120 kg stål og 12 kg aluminium årlig som et snitt). Hvis SFT ønsker å sette ei øvre grense for utslipp er det ønskelig med 15-20% økning på maks grense for å kunne justere for variasjoner i ordre og produktmiks.

Hyppighet og varighet.

Erfaringstall tilsier at skytinger gjennomføres 2 ganger /mnd ,men det er gitt muligheter for 3 ganger pr/uke. Varighet på et skyteoppdrag varierer, men i snitt vil det være ca 1 time. Dette er selvsagt avhengig av type test, hvor mange skudd i testen, værforhold og trafikk på vei, i luften og på vannet.

Kunngjøring/Åpen høring.

Nammo Raufoss AS ser på dette som en liten endringen av eksisterende utslippstillatelse som har mindre miljømessig betydning. Vi ber derfor om at SFT vurderer § 36-7 i forurensningsforskriften som gir muligheter til endringer av eksisterende tillatelse uten offentlig høring.

Forhåndsvarsel etter §§ 36-5 til 36-6 kan unnlates dersom

- a) det av hensyn til miljøet, behov for løsning på et akutt problem eller tungtveiende samfunnsinteresser haster med å gi tillatelse, eller*
- b) vedtaket, herunder vedtak om omgjøring av eksisterende tillatelse, vil være av mindre miljømessig betydning. Omgjøring som innebærer betydelig forlengelse av frist for å sette i verk utslippsreducerende eller avbøtende tiltak, eller som tillater en ikke ubetydelig økning i forurensning eller fare for forurensning, skal ikke anses å være av mindre miljømessig betydning.*

Oppfølging av andre vilkår

Tilstandsvurdering av deponi er godt i gang og resultater på de første prøvene foreligger. Det er ikke påvist avsig fra eller forurensninger i forbindelse med deponi. Niva ønsker å ta ytterligere prøver i løpet av november ,med sluttrapport ved årsskifte. **Vi ber derfor om å få utsatt tilbakemelding til SFT til dette foreligger rundt årsskifte .**

TRI

Det er rett slik SFT oppfatter det at forbruket er redusert med 70%. Vi jobber videre med å finne erstatte for resten av prosessen som i dag er avhengig av tri.

Nammo Raufoss AS

Sigmund Sofienlund
HMS-Sjef